

sammansättningar, såsom: Bords-, Byrå-, Skåp-, Dragkist-, Penning-, Kryddlåda, m. fl. — 2) (fabr.) Den del af en klädesväfsto, hvori skeden är infattad. — 3) Se *Handverkslåda*.

LÅDBAKELSE, m. 3. Bakelse, gräddad i låda af papper.

LÅDFACK, n. 5. Rum, hvori en låda är inpassad, t. ex.: i en lådfakt.

LÅDFAKT, m. 3. (i handelsbodor) Väggfast ställning af trä, hvori lådor för hvarjehanda varor äro inpassade.

LÅDHUGGARE, m. 5. (fam. skämtv.) Bodbetjent, som stjälar ur penninglådan.

LÅDMAKARE, m. 5. En, som gör lådor o. d.

LÅDRUSSIN, n. 5. Se *Krukrussin*.

LÅDSTÅL, n. sing. Brännstål, inpackadt i lådor.

LÅG, a. 2. (Komp. *Lågre*; superl. *Lågst*.) (af *Ligga*) I allm. motsats af *Hög*. 1) Betecknar ett, i förhållande till andra ytor och föremål, ringa längdmått af den lodräta linien ifrån nedersta till öfversta ändan af ett föremål. *Ett l-t berg*. *L-t rum*, ej högt i taket. *L-t land*, ej högt öfver sjö eller haf. *L. strand*. *L-t vatten*, då det ej står högt i sjö eller ström. — 2) Säges om toner. *Jfr. Hög*, 2. *En låg ton*, röst. *L-t målföre*. *Ett l-t ljud*. *Tala med l. röst*, sakt. — *Syn.* Djup; Sakta. — 3) (fig.) a) Ringa. *De lägre klasserna i samhället*. *De lägre embetsmännen*. *L. börd*, rang. *Af l. härkomst*. *De lågsta sysslor*. *L-t pris*. *L-t spel*, om en ringa penningsumma. *L-a kort*, som ingenting gälla i spelet. *Hysa*, hafva l. tanke om någon, anse honom äga brist på heder, insigter, duglighet. Substantivt säges: *Höga och låga*, personer af högre och lägre ställning i samhället. — b) (i moralisk mening) Nedrig, dålig. *En l. själ*. *L-a tänkesätt*. *En l. handling*. — *Syn.* Nedrig, Usel, Föraktlig. — c) (estet. o. gram.) *Den lägre stilen*, den vanliga, hvardagslika, utan prydnad och behag. *L-t ord*, uttryck, endast brukligt ibland det ringare folket, eller betecknande något för anständigheten sårande.

LÅGA, f. 1. I. (af *Ligga*) 1) Kullfallet, på marken liggande träd eller gren af ett sådant. — 2) Träd, stock eller gren på botten i kärr, flod eller sjö.

LÅGA, f. 1. II. (Egentl. *Låge*, m., hvilket ännu säges i dagligt tal, men endast i egentlig mening; i fornspråket: *Log*, *Loge*.) De, vid förbränning, ur den brinnande kroppen uppstigande luftarter, som dervid utveckla ett mer eller mindre starkt sken. *L-n af en eldbrasa*. *Huset står i ljus l.*, är i full brand. *Sätta i l.*, sätta eld på; (fig.) uppelda, uppreta. *Utbrista i full l.*, råka i full brand. (Fig.) *Oenigheten utbrast i full l.*, skred till det yttersta. (Fig.) *Kärlekens l.*, innerlig kärlek. *Snillets l.*, dess lefvande fantasi och ingifvelse. — Bildr sammansättningarna: *Krigs-*, *Kärleks-*, *Tvedrägtslåga*, m. fl.

LÅGA, v. n. 1. 1) Brinna med låga. *En stor brasa l-de på spisel*. (Fig.) *Snillets eld l-de ur hans ögon*, röjde sig med styrka i hans blick. — *Syn.* Brinna, Flamma. — 2) (fig.) Vara betagen af någon häftig sinnesrörelse eller känsla. *Hans hjerta l-r af kärlek*. — *L-nde*, part. pres. *En l. eld*. (Fig.) *L. kärlek*, ifver, brinnande, häftig. — *Lågande*, n. 4.

LÅGBENT, a. 1. Som har korta ben.

LÅGELD, m. 2. Fyrverkerield, bestående af en blandning utaf ämnen, som förbrinner med en mer eller mindre lysande, för ögat synbar låga, men icke utkastar några brinnande partiklar.

LÅGHALT, a. 1. Som har ena benet kortare än det andra.

LÅGHET, f. 3. 1) (utan plur.) Egenskapen att vara låg (i alla bem. utom 3, c) a) *Landets l.* — b) *Röstens, tonens, ljudets l.* — c) *Prisets l.* *L-en af en handling*. — 2) (med plur.) Låg handling. *Begå en l.* *Jag föraktar hans l-er*.

LÅGLAND, n. 3. pl. — *länder*. Låglätt af betydlig rymd.

LÅGLÄND, a. 2. Lågt belägen. *L. strand*, *trakt*.

LÅGLÄNDT, adv. Med lågt läge. *Staden ligger l.*, har lågt läge.

LÅGMÅLT, a. 1. Som har lågt målföre.

LÅGSINNAD, a. 2. ell. **LÅGSINT**, a. 1. Som har en låg själ, ett lågt sinne.

LÅGSLÄTT, m. 3. Slätt med en blott ringa höjd öfver hafvet.

LÅGSTAMMIG, a. 2. Som har låg stam. *L-t träd*.

LÅGT (å långt), adv. (Komp. *Lågre*; superl. *Lågst*.) 1) Betecknar lågt läge, eller rörelse, som ej går högt upp. *L. belägen*. *Solen står l. på himmelen*. *Ligga l.*, vara lågt belägen; äfven hafva låg hufvudgård. *Växa l.*, få låg växt. *Flyga l.*, ej högt öfver marken. — 2) (om ljud) Med låg röst, stämma, i låg ton. *Tala, läsa l. L. stäm* säges om ett musikinstrument, som är stämt lägre än andra af samma slag i allmänhet äro. — 3) Ej högt, ej långt upp (i afseende på ordning, rang, o. s. v.). *Sitta l.*, ibland de lägre. — 4) (fig.) a) Ringa. *L. skatta*, värdera något. *Spela l.*, om en ringa summa. *L. sälja en vara*, till lågt pris. — b) (i moralisk mening) På ett lågt, oädel sätt. *Tänka l.*, hafva låga, oädla tänkesätt.

LÅGTÄNKT, a. 1. Som har låga tänkesätt, oädel tankande.

LÅN, n. 3. 1) Den handling, då man lånar en sak af någon eller åt någon utlånar en sak. *Göra ett l.* *Begära, gifva, få, hafva till l-s.* *Hans böcker gå beständigt i l.*, utlånas från den ene till den andre. *Tack för l-et!* — 2) Sak, som ägaren lemnat åt en annan att bruka och begagna för någon tid, hvarest den skall återställas. *Jag skall snart lemna dig l-et tillbaka*. (Fig.) *Helsan är ett l. af Gud*, en gåfva af Gud. (Fam.) *Guds l.* (uttalas i dagligt tal: gusslån) säges, för att beteckna mat, t. ex.: *Man kastade Guds l-et åt honom*. *Aldrig ett Guds l.*, icke en smula mat. *Der fins intet Guds l. till bästa*.

LÅNA, v. a. 1. o. 2. 1) a) Af någon erhålla en sak att bruka och begagna för någon tid, hvarest den skall till ägaren återställas. *L. böcker, penningar af någon*. *L. penningar emot revers, inteckning i hus*, o. s. v. *L. på, mot pant*, gifva pant för det man lånar. *L. eld*, se *Eld*. *L. ihop*, sammanbringa genom lån. *L. upp*, se *Upplåna*. — *Syn.* Få, bekomma till låns, Låntaga. — b) På nämde vilkor lemna någon en sak att bruka och begagna. *L. någon kläder, penningar*. *L. på, mot pant*, lemna penningar till låns emot det man får pant till säkerhet för återbetalningen. *L. på ränta*, låna ut penningar på det vilkor, att man får igen dem med ränta. *L. sitt namn åt någon*, gå i borgen för honom. (Ordspr.) *L. sin vän och kräva sin ovän*, när man kräver igen, hvad man lånat någon, är det ofta slut med vänskapen. (Fig.) *L. sitt öra åt någon*, lyssna till hvad han har att säga; sätta tro, tillit dertill. *L. bort, út*, se *Bort-*